

[Helga Pedersen.]

få indflydelse på dem, der skal vurdere, om der i en sag er grundlag for benådning.

I denne diskussion er der blevet talt en hel del om, hvorvidt resocialisering er straffens egentlige formål. Jeg synes, man skal være varsom med at give for kategoriske definitioner af så indviklede begreber som straffens formål; jeg vil gerne her indskrænke mig til at sige, at efter min opfattelse er det et væsentligt led i behandlingen af fangen under straffafsoningen, at man stræber efter, at fangen, når han løslades, er i stand til at klare sig i samfundet, og at man til stadighed har for øje, at det sandsynlige er, at fangen en dag vil blive løsladt. Denne betragtning gælder også dem, der har forbrudt sig således, at de idømmes straf af fængsel på livstid. De aller fleste af disse fanger benådes på et eller andet tidspunkt; således har det været skik både herhjemme — som den højtærede justitsminister har oplyst her i dag — og i udlandet. Det må også gælde landssvigfangerne.

Vi er nu næsten igennem retsopgøret. Ca. 14 000 sager er blevet gennemgået, de fleste personer er løsladt; der sidder 60 tilbage, hvoraf 30 oprindeligt var idømt livsstraf. Det er erkendt, at retsopgøret havde slagside fra begyndelsen, og de senere bestræbelser fra lovgivningsmagtens, fra regeringens og fra administrationens side er gået ud på at rette det op så godt som muligt og se at komme tilbage til normale tider. Disse bestræbelser er kun skrøbeligt menne-skeværk og kan selvfølgelig kritiseres. Det kan mine handlinger også, og jeg tør vel sige, at de også er blevet det, omend det er sket noget sent. Men den saglige kritik, der har været fremsat, har ikke overbevist mig om, at det var forkert af mig at løslade de personer, der faktisk er blevet løsladt.

Nu er ankenævnet færdigt med sin gennemgang af sagerne, således som man havde forventet det i de senere måneder jeg endnu var justitsminister. Der er simpelthen intet grundlag for at bevare ankenævnet, og det har også altid været tænkt som en midlertidig institution. Nu som før vil det være justitsministerens ret og pligt at tage stilling til benådningssagerne, således at benådninger fortsat sker på justitsministerens ansvar.

Gideon: Jeg lagde mærke til, at det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg), da han i formiddags havde ordet, fandt anledning til at rette en tak til den højtærede justitsminister i anledning af, at han havde taget initiativet til den debat, der er foregået her i dag. Det har jeg naturligvis ikke noget imod; jeg skal ikke blande mig i det, når det ærede medlem vil overrække buketter. Men jeg vil dog sige, at jeg hellere ville have været med til det, hvis det havde været som en belønning for, at den baggrund, der har været for denne diskussion i dag, ikke havde foreligget. Hvis det havde været tilfældet, skulle jeg gerne have gjort det ærede medlem følgeskab; så havde vi i virkeligheden stået helt anderledes. Alligevel måtte denne debat komme. Når vi ser på den spontane bevægelse, som har givet sig udslag hele landet over indenfor alle lejre og indenfor vide kredse i vort folk, skyldes den de sidste benådnings, som den højtærede justitsminister i formiddags har redegjort nærmere for. Denne bevægelse er af en sådan karakter og af et sådant omfang, som man ikke længe har set. Ingen kan være i tvivl om, at denne reaktion er udtryk for en stærk og levende retsbevidsthed og moralopfattelse i det danske folk, som man ikke kan lade hånt om, og derfor burde vi i virkeligheden allesammen være taknemlige for, at den er kommet. Det er noget meget værdifuldt i et samfund, at der er en levende retsopfattelse, der reagerer, når denne følelse krænkes.

Den blev første gang krænket i efteråret, da meddelelsen kom om, at Kaj Munks morder var blevet benådet, endnu inden der var gået 10 år efter dette bestialske mord. Ingen kunne være i tvivl om, at det måtte udløse en meget skarp reaktion, når både han og de andre tre krigsforbrydere blev løsladt efter kun at have afsonet en så forholdsvis ringe straf. Deres forbrydelser var efter almindelige folks opfattelse så mange og så modbydelige, at der ikke kunne være nogen tvivl om, syntes man, at løsladelse efter afsoning af så kort en straf ikke burde være sket. Men der var dog dette forsonende moment i dette tilfælde, at det drejede sig om tyskere, der kunne påberåbe sig, at de under krigsforhold handlede efter højere ordre, og at vægring ved at efterkomme denne ordre vel ville